

FORTIFICAȚIA DE PĂMÂNT DE LA HERNEACOVA (COM. RECAȘ, JUD. TIMIȘ)

Valentin Cedică, Florin Medeleț

Satul Herneacova (com. Recaș, jud. Timiș) se află în extremitatea sud-vestică a Podișului Lipovei (subunitatea estică a Dealurilor Lipovei), spre limita cu Câmpia Timișului, pe treapta mai joasă (200 – 300 m) a podișului¹.

În literatura de specialitate sunt amintite fragmente ceramice de la sfârșitul primei epoci a fierului sau de la începutul celei de-a doua epoci a fierului, descoperite în hotarul satului².

La circa 3 km NNV de sat, în punctul numit de localnici *Cetate* sau *Cetatea nurcească*, se află o fortificație de pământ³. Situl constă într-un bot de deal (mamelon) fortificat printr-un sistem format din trei șanțuri și două valuri. Traseul unuia dintre valuri este folosit parțial astăzi ca drum de țară, între satul Sălciua Nouă și Herneacova. Sistemul de fortificație protejează o suprafață de cca. 5 ha.

În anii 1969 și 1970 cetatea a fost sondată arheologic de Florin Medeleț.

O perieghetză efectuată în luna iulie a anului 2002 de către F. Medeleț, P. Rogozea și V. Cedică a dus la descoperirea, în zona de la poalele dealului, a unor fragmente ceramice datând din prima epocă a fierului și din perioada sec. III – IV.

Constatările sondajelor de acum trei decenii au evidențiat că ne aflăm probabil în fața unei cetăți de refugiu ce domina valea pârâului Bencec și că ea va fi funcționat la sfârșitul primei epoci a fierului. Ea se adaugă repertoriului cetăților de pământ datate în prima epocă a fierului din Banat (de ex.: Bocșa Română, Cornești, Remetea – Pogănici, etc.).

Cercetările arheologice, a căror reluare este proiectată pentru anul 2003, urmează să definească funcțiile și rolul jucat de acest monument de pământ preistoric din patrimoniul județului Timiș (cuprins în lista *Monumentelor istorice, situri arheologice*, sub ref. BD 12851, cod LMI 92 36A0016, cod SIT 158341.01).

Plasarea sa periferică în raport cu valea Timișului nu este întâmplătoare, constituind un indiciu al realităților militare, etnice, sociale și economice din lumea tracilor de nord din prima jumătate a mileniului I a.Chr.

¹ *Geografia României*, IV (Regiunile pericarpatice), Editura Academiei Române. 1992, p. 78-80, fig. 26.

² F. Medeleț, I. Bugilan, *Câteva puncte arheologice în județul Timiș*, în *Tibiscus*, 3, Timișoara, 1974, p. 86 și n. 10; M. Gumă, *Civilizația primei epoci a fierului în sud-vestul României*, *BiblThr*, IV, București, 1993, p. 290, nr. 71.

³ *Ibidem*, p. 290, nr. 71.

THE EARTHEN FORTIFICATION FROM HERNEACOVA (COMM. RECAȘ, TIMIȘ COUNTY)

Summary

The site known as *Cetate* ("Fortress") or *Cetatea turvească* ("The Turkish fortress") is located some 3 kilometers N-NW from the village of Herneacova (Timiș County). It consists in a hill's end, protected by a defensive work consisting in three trenches and two embankments. The defensive work encloses a surface of circa 5 hectares.

In 1969 and 1970, F. Medeț had performed several sounding trenches within the fortification. According to the results, it seems that we are dealing with a refuge fortification, which functioned towards the end of the Early Iron Age.

Extended, systematic archaeological excavations, intended to start in 2003, will hopefully clarify the functions and the role played by this prehistoric earthen fortress in the northern Thracians milieu of the first millennium BC.

